

מחודדים

ת"ר ושינתם שיהיו דברי תורה מחודדים בפ"ך (קידושין 5).

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין ביבשה המקום ירחם עליהם וישמיעם ויוציאם מצרה לרוחה ומאפילה לאורה ומשעבוד לגאולה השתא בעגלה ובזמן קריב ונאמר אמן:

סיכומי דף היומי
 מערכת: 073-249-0403
 sikumhadaf12@gmail.com

לע"נ
 הגה"ח ר' פינחס רוזנבוים זצ"ל
 נלב"ע כ"ו ניסן תשע"ז

גליון
 356

גליון זה הוקדש לט"ו שר התורה ועמוד העבודה מופת הדור רבן של ישראל מרן יקותיאל יהודה בן הרה"ק צבי הלברשטאם זצוק"ל

דבורים מזיק לחרדל, וכיון שהלוקח עשה שלא כהוגן במה שסמך הדבורים לחרדל המוכר שוב אין בעל החרדל צריך להרחיק החרדל מהדבורים, ב. שסובר שעל הניזק להרחיק את עצמו.

בבא בתרא דף י"ח. יום א' פרשת בלק ח' תמוז תשפ"ד

בבא בתרא דף י"ח. יום שב"ק פרשת חוקת ז' תמוז תשפ"ד

חנות ורפת תחת האוצר. סוגית חרדל ומחלוקות רבי יוסי ות"ק.

דיני הרחקות. ריקק בחלון.

דף י"ט - ע"א

מרחיקים נברכת כובסים מכותל חבירו שלשה טפחים, והיינו דווקא מבור ששורים בו את הבגדים בצואת כלבים עד שמחמיצים ומסריחים לפני שמשפשים אותם, אבל מהבריכה שמשפשים בה מרחיקים ארבעה אמות, שהמים נתזים למרחוק.

איבעיא, מה שתנו במשנה שמרחיקים מהבורות שלשה טפחים וסד בסיד האם הכוונה שגם מרחיק שלשה טפחים וגם סד בסיד, או שהכוונה שדי בעושה אחד מהם - או מרחיק שלשה טפחים או סד בסיד.

אין טומנים את החמין לפני השבת בדבר המוסיף הבל - כגון פסולת זיתים, זבל, מלח, סיד, חול לח ויבש, גיזי צמר, ציפי צמר לאחר שסרקו, לשונות של ארגמן, מוכין, וסלעים גם מוסיף הבל.

מרחיק מכותל חבירו - פסולת זיתים, זבל, מלח, סיד, סלעים, מפני שמוציאים הבל. לאבוי - גם חול, כמו שמצינו שאין טומנים בו מפני שמוסיף הבל, לרבא - בחול אינו צריך להרחיק, שאינו מוסיף הבל אלא כשנותנים בו דבר חם.

דף י"ח - ע"ב

מרחיקים זרעים מכותל חבירו - גם באופן שאין משקים אותם [כגון בארץ ישראל] ואין בו היזק מים, וגם באופן שאין חורשים ואין היזק המחרישה, ואף שאין שורשי הזרעים מתפשטים לצדדים מכל מקום אסור משום שמתמוטט הקרקע שתחת יסוד הכותל.

מרחיקים מחרישה מכותל חבירו - גם באופן שאינו זורע שם כגון שחורש לאילנות, שהמחרישה מרפה יסוד הכותל ונופל.

להשתין מים בצד כותל חבירו - לרבה בר בר חנה מותר, ושפיכת עביט מלא אסור, והש"ס דחה דבריו מברייתא שנאמר שהמשתין צריך להרחיק שלשה טפחים מכותל לבינים וטפח מכותל אבנים, ובכותל בנוי בסלע מותר.

חלון שבין בית לבית שהוא טפח על טפח והמת באחד מהבתים, אין ריקק שמונח שם ממעט השיעור מלהוציא טומאה מבית לבית, גם בנילושה במי פירות שאינו מוכשר לקבל טומאה, כיון שראוי לאכילה אינו מבטל שם, ואפילו ברקיק דק שנרטב ונמאס.

קופה מלאה תבן וחבית מלאה גרוגרות המונח בחלון בין שני בתים, ובאחד הבתים יש מת - אם הכלים שהאוכל מונח בהם עשוי ממתכת ומקבל טומאה הכלים אינם חוצצים, ואם האוכל יכול לעמוד בפני עצמם בלי הקופה והחבית, ואין התבן והגרוגרות

דף י"ח - ע"א
 כל מה ששינינו במשנה שמרחיקים מהכותל שמזיקים אותו - לאבוי היינו דווקא אם יש שם כותל, אבל אם אין שם כותל מותר לסמוך בצד מיצר שלו, לרבא אסור לסמוך כיון שיש לו זכות לבנות שם כותל.

לא יפתח חנות של נחתומים ושל צבעים תחת אוצר תבואה ושמן ויין - שהעשן קשה להם, ורפת בקר - שהריח קשה להם, אבל כל זמן שאין שם אוצר גם לרבא מותר לפתוח, שאין לאסור דירת אדם עליו אלא אם יזיק לשכן מייד.

לא יטע אדם אילן סמוך לשדה חבירו - לאבוי: אלא אם כן הרחיק ממנו ארבעה אמות, כדי שלא יכנס המחרישה בקרקע חבירו. לרבא: דווקא אם יש סלע חזק בארץ שלא יתפשט שורשיו ויזיק בשדה ויעכב המחרישה וחפירת בור, אבל אין שם סלע צריך להרחיק יותר (עד כ"ה אמות), ואם עבר ונטע - הניזק מעמיק עד שלשה טפחים וקוצץ שורשיו.

לחכמים צריך להרחיק אילן מבור כ"ה אמה - לאבוי: דווקא אם יש שם בור, אבל אין שם בור מותר לסמוך. לרבא: בכל אופן אסור לסמוך. ואם נטע ברשות, כגון שנטע בשדה ומכר חצי השדה וחפר הלוקח בור - אינו צריך לקוץ.

דף י"ח - ע"ב
 מרחיקים לחכמים מים ששורים בהם פשתן מירק של חבירו, וכרתי מבצלים, וחרדל מדבורים - שקשים זה לזה. לאבוי: כל זמן שאין עדיין לחבירו שם ירק בצלים ודבורים מותר לסמוך, לרבא: אסור לסמוך למיצר חבירו גם אם עדיין אין לו שם דברים הנ"ל.

רבי יוסי חולק על חכמים ומתיר בחרדל - מפני שיכול לומר לו: עד שאתה אומר הרחק חרדל מדבורים שלי, הרחק אתה דבוריך מחרדלי שבאות ואוכלות ממנו, וסובר שניהם מזיקים זה את זה.

ביאור דעת רבי יוסי:

לאבוי שמותר לסמוך קודם: מדובר שבעל הדבורים סמך קודם שהיה שם חרדל. (וסובר שמותר לבעל החרדל לסמוך אח"כ חרדל לדבורים אף שהיה מותר לבעל דבורים לסמוך, מ"מ כיון שבעל הדבורים עשה קצת שלא כהוגן במה שסמך דבורים שהיה מוסיף את החרדל שעתידיים לבוא, לכן מותר גם לבעל החרדל לסמוך חרדל לדבורים אף שגם הוא מוסיף לדבורים).

לרבא שאסור לסמוך קודם: מדובר שבתחילה היו שתי השדות שדה אחד, וזרע חרדל, ואח"כ מכר השדה שסמוכה לו, והלוקח העמיד הדבורים סמוך לחרדל של המוכר, ולחכמים המוכר צריך להרחיק החרדל גם שסמך בהיתר (שעדיין לא מכר השדה) מפני שעל המזיק להרחיק את עצמו, וסוברים שרק החרדל מזיק לדבורים ולא הדבורים לחרדל, ורבי יוסי חולק על חכמים בשתיים: א. שגם

ראוי לאכילת אדם או בהמה, ואין התבן ראוי לעשות מהם טיט - חוצצים בפני הטומאה. ואם לא - אינם חוצצים, שלא ביטלם שם משום שראוי לקחת משם לאחר זמן. ובכלי חרס שאינו מקבל טומאה ופי הכלי לצד הבית שאין המת שם - חוצצים.

בבא בתרא דף כ'. יום ב' פרשת בלק ט' תמוז תשפ"ד

הפסק בחלון לעניין טומאה. דיני תנור. חנות תחת האוצר.

דף כ' - ע"א

חלון שבין בית לבית שיש בו טפח על טפח והמת מונח באחת מהם הטומאה בוקעת לצד שני, ואם יש בחלון דבר שממעט שיעור החלל ואינו מקבל טומאה ואין סופו לקחת משם ביטלו שם וחוצץ מפני הטומאה.

עשבים תלושים שהניחם בחלון חוצצים, דווקא אם הם סם המוות לבהמות שלא יקחם משם ויתן לבהמה לאכול.

עשבים שעלו מאליהם בחלונות כיון שהם מחלידים הכותל נוטל משם ואינו ממעט, אלא בכותל חורבה, או אם הם באים ממקום רחוק מן הכותל שלשה טפחים ורק ראשיהם נכנס לחלון שאין מחלידים הכותל.

מטלניות שאין בהם ג' על ג' אצבעות אינם מקבלים טומאה וחוצצים בין הבתים, ודווקא אם הוא עב שאם לא כן ראוי לעשות ממנו טלאי, ומסרט שאם לא כן ראוי לאומן לקנח פי המכה, אבל אם הוא עבה כל שאין בו ד' על ד' טפחים ממעט וכשק.

אבר ובשר שתלושים ומעורים במקצת בבהמה ובחיה חוצצים בין הבתים, דווקא אם הבהמה קשורה ובהמה טמאה ובשר כחוש ואם לא כן אינו מבטלם שם שהרי יכול לברוח או לשחטו שם או למכור לנכרי, ולא חוששים שיתלשנו ויזרקנו לכלבים משום צער בעלי חיים.

עוף ששכן בחלון מפסיק בין הבתים, שדווקא אם הוא קשור וטמא וכחוש ומסרט, ואם לא כן אינו בטל שם שהרי יכול לפרוח או לשחטו או למכור לנכרי או לתת לקטן.

עובד כוכבים שיושב בחלון מפסיק בין הבתים, דווקא אם הוא כפות וחבוש שם למלכות ומצורע ואם לא כן יכול לברוח או שאחר יתירונו.

בן שמונה המונח בחלון בשבת מפסיק בין הבתים שבן שמונה הוא כאבן ואסור לטלטל בשבת.

מלח מפסיק בין הבתים, דווקא אם הוא מר שאינו ראוי למאכל אדם ויש בו קוצים שאינו ראוי לעורות ומונח על חרס שאם לא כן יקחנו משם שקשה לכותל, ואם יש לחרס שיעור חציצה בלאו הכי מפסיק מפני החרס.

דף כ' - ע"ב

מכל דבר עושים מחיצה למעט חלל טפח על טפח בין שני בתים שלא תעבור טומאה מבית שיש שם מת, חוץ מרוב מפני שניתך כשמתחמם ומלח דק מפני שמתפזר, ואם הניח קורה על המלח חוצץ - שכובד הקורה מעמיד המלח, אבל מלח סדומית הוא מחיצה מפני שהוא קשה.

מרחיק הריחים מהכותל ג' מתחתון וד' מהעליון, גם ברחיים קטנות שאין הקרקע מרעיד בגלגלו מפני קול הנהגת החמור או קול הרחיים.

משנה. מה שתנו במשנה מרחיקים התנור מכותל שלשה מן הכליא שהוא חלק התחתון, שהם ארבעה מן השפה שהוא חלק העליון, לומדים שהקונה תנור צריך שיהא חלק התחתון עב טפח מחלק העליון.

לא יעמיד אדם תנור בבית - אלא אם יש על גביו גובה ארבע אמות מפי תנור עד תקרה, **המעמיד תנור בעלייה** - צריך שיהא תחתיו גם מעזיבה שלושה טפחים ובכירה טפח, **ובתנור**

של נחתומים - צריך שיהא תחתיו טיח קרקע ארבעה טפחים ובכירה של נחתומים ג' טפחים, וכן בתנורים שלנו.

העמיד תנור והרחיק כשיעור והזיק - לת"ק: משלם מה שהזיק, **לרבי שמעון פטור**.

לא יפתח אדם חנות נחתומים וצבעים תחת אוצר של תבואה ושמן - שהעשן קשה להם, וכן לא רפת בקר תחת האוצר - שהריח קשה להם. **תחת אוצר יין מותר לפתוח חנות של נחתומים וצבעים** - שמשביח, ולא רפת בקר - שמסריח.

היה רפת בקר קודם לאוצר - מותר להשאיר רפת לאחר שעשה חבירו אוצר על גביו, **ואיבעיא** אם כיבד וריבץ הגג או ריבה חלונות או בנה עליה שמסתמא לצורך אוצר, וכן אם הכניס שם תמרים ורימונים - אם הוא כהתחלת אוצר ואסור לעשות תחתיו רפת בקר.

ביין שלנו אפילו עשן שעולה מהנר קשה לו, ולכן בזמן הזה אסור לפתוח חנות של נחתומים וצבעים תחת אוצר יין.

בבא בתרא דף כ"א. יום ג' פרשת בלק י' תמוז תשפ"ד

דיני מלמדי תינוקות.

דף כ"א - ע"א

משנה. תנו ברישא שבן חצר יכול לעכב על שאר בני חצר לפתוח חנות מחמת קול הנכנסים ויוצאים, ומה שתנו בסיפא שאין יכול לעכב על קול התינוקות - **לאביי:** היינו תינוקות הבאים לקנות בחנות שבחצר אחרת הסמוכה לו, **לרבא:** אינו יכול לעכב לקול תינוקות של בית רבן שבאים ללמוד בחצר אצל מלמד תינוקות. **אלמלי יהושע בן גמלא נשתכח תורה מישראל** - שבתחילה מי שאין לו אב לא היה לומד תורה, שדרשו 'ולמדתם אותם את בניכם' והיינו רק האבא בעצמו מצווה ללמדו, התקינו שיהיו מושיבים מלמדי תינוקות בירושלים, שדרשו 'כי מציון תצא תורה ודבר ה' מירושלים', ועדיין מי שאין לו אב לא היה עולה ללמוד, התקינו שיהיו מושיבים מלמדי תינוקות בכל פלך, ומכניסים אותם כבן ט"ז - י"ז, ומי שהיה רבו כועס עליו מבעט ברבו ויצא, תיקן רבי יהושע בן גמלא שיהיו מושיבים בכל עיר ומכניסים אותם כבן שש - שבע.

מלמד תינוקות לא יקבל תינוק שהוא פחות משש, מבן שש יאכיל וישקה תורה בעל כרחו.

לא יכה תינוק אלא במכה קלה שלא ינזק, כגון ברצועת מנעלים, ואם אין די בכך אינו זקוק לייסר יותר מדאי, ולא יסלק רק ישב עם אחרים וסופו לתת לב לתורה.

אחד מבני החצר שביקש לעשות: מוהל. מקיז דם. אורג בגדים, מלמד לתינוקות עכו"ם, מורה שמורה את כולם - בני החצר מעכבים עליו.

מתקנת יהושע בן גמלא שתיקנו להושיב מלמד תינוקות בכל עיר - אין מביאים תינוק ללמוד כל יום מעיר לעיר, שמא ינזק בדרכים, אלא יכול לכוף בני העיר להושיב מלמד, אבל יכול להוליך מבית הכנסת לבית הכנסת אחר שיש שם מלמד תינוקות אם אין נהר מפסיק ביניהם, ואם יש נהר לא יעביר אלא אם יש גשר רחב.

כ"ה תינוקות ראויים ללמוד אצל מלמד אחד, מ' תינוקות - מעמידים מי ששומע מפי המלמד עם התינוקות וחוזר בפי התינוקות, ובני העיר מסייעים לשוכר, ואם יש נ' תינוקות מעמידים עוד מלמד.

מלמד שיש מלמד יותר טוב ממנו - לרבא: אין מסלקים אותו, שלא יתפאר המלמד השני שאין כמותו ויתרשל, שלא ירא שמא יסלקוהו, לרב דימי מנהרדעא: מסלקים אותו, והמלמד השני יתן לב להיות מלמד יפה, שדואג מקנאת מלמד הראשון שיביישנו לפני בני העיר.

מרווחות אצל רבא, רבא אמר שנענש על ידו - שכשרב אדא היה קונה בשר היה אומר שימכרו לו לפני שלוחו של רבא שהוא גדול ממנו, רב נחמן בר יצחק אמר שנענש על ידו - שהיה חוזר עם רב אדא לפני שהיה דורש ברבים, ובאותו יום עכבוהו לרב אדא והמתין עליו רב נחמן בר יצחק ואמר שממתין על מיטת רב אדא, ומסתבר שבגללו נענש.

דף כ"ב - ע"ב

משנה. הבא לסמוך כותל סמוך לכותל חבירו - צריך להרחיק ביניהם ד' אמות, שמה שדשים ברגל בין שני הכתלים תמיד, מועיל לשני הכתלים להקשות קרקעית יסודות הכתלים.

חייב הרחקת כותל מכותל חבירו - היינו דווקא בכותל גינה, שצריך דישה מבחוץ כיון שאין מהלכים מבפנים ודשים, אבל כותל חצר שנידוש מהילוך הפנים אינו צריך דווקא מבחוץ, ובעיר חדשה שעדיין לא נידוש גם בכותל חצר צריך דווקא וחייב להרחיק.

הבא לבנות כותל סמוך לכותל חבירו, וגגו משופע ויוצא מן הכותל והלאה לתוך החצר, וצינור שמי הגג זבים לתוכו מונח לאורך הכותל, אין די במה שמרחיק ד' אמות של דווקא, אלא צריך להרחיק ד' אמות מן הצינור, כדי שחבירו יוכל לזקוף סולם לתקן הצינור.

מי שהיו לו חלונות פתוחים לחצר חבירו והוחזק בהם ג' שנים, ובא בעל החצר לבנות כותל כנגדם - צריך להרחיק ד' אמות מהחלונות, לכן אם רוצה להגביה הכותל זקוק להגביה ד' אמות למעלה מהחלונות שלא יציץ בהישענו על כותלו וישפיל ראשו ויראה בבית חבירו. או ינמיק ד' אמות מן החלון שלא יעמוד על כותל ויראה. וכן צריך להרחיקו מכנגד שלא יאפיל עליו. ואם הכותל בצד החלון צריך להרחיק כמלא רוחב החלון אם עשה ראש הכותל שיפוע שאינו יכול לעמוד ולהישען עליו, ואם אינו משופע צריך להרחיק ד' אמות, וכן אם עשה שני כתלים משני צידי החלון.

משנה. הבא להעמיד סולם בחצירו אצל הכותל - ירחיקנו ד' אמות משוכך חבירו שבחצר אחרת, שלפעמים יש חיה קטנה [נמיה] בחור הסולם ותקפוץ לתוך השובך ותהרוג את היונים.

לרבי יוסי מותר לנטוע אילן סמוך לבור של חבירו, אע"פ ששורשים הולכים ונכנסים לבור, כיון שעושה בתוך שלו. ומודה רבי יוסי בגירי דילי - שההיזק בא מגופו, אסור, ולכן גם לרבי יוסי אסור להעמיד סולם לשובך חבירו, שבשעה שמעמיד הסולם יכולה לקפוץ נמיה, והוי גירי דילי.

קפיצת נמיה לשובך בשעת העמדת הסולם הוא גרמא בנזקין, ואסור להזיק דרך גרמא גם למי שלא דן דיני גרמי, ולכן בעל השובך יכול לעכב מלהעמיד סולם סמוך לשובך.

בבא בתרא דף כ"ג. יום ה' פרשת בלק י"ב תמוז תשפ"ד

יום זה הוקדש לזכרון נצח לעילוי נשמת האשה החשובה

מרת ברכה פרוש ע"ה בת הרה"ח רבי פינחס אליעזר הכהן פקשר ז"ל
נלב"ע י"ב תמוז תשס"ו

הרחקת שובך. רוב וקרוב.

דף כ"ג - ע"א

אסור למקזיז דם לשבת ולהקיז דם תחת האילנות אם יש בהם פירות - שהעורבים באים מחמתם לאכול הדם ומפסידים פירות של השני, ואף שאין ההיזק אלא גרמא - גם להזיק בדרך גרמא אסור.

מי שהיה רגיל להעלות עשן וריח של בית הכסא לחצר חבירו - אין לו זכות חזקה, ויכול בעל החצר למנוע מכך, ולכן מנע רב יוסף מקיזי הדם מלהקיז דם תחת אילנות אף שהיו רגילים בכך - שהיה איסטניס ודומה לו לריח בית הכסא.

שני מלמדים אחד שלומד הרבה ואינו מדייק בלימוד התינוקות שלא ישתבשו, ואחד מלמד פחות אך מדייק - לרבא: מעמידים זה שמלמד הרבה, והשיבושים של התינוקות יצאו מהם עם הזמן, **לרב דימי מנהרדעא:** מעמידים זה שמדייק, ששיבושים כיון שנכנסו אינם יוצאים מהם.

יואב הכרית רק זכרי עמלק - שהמלמד שלו קרא הפסוק 'תמחה את זכר עמלק' זכר עם קמץ והם הזכרים ולא הנקיבות, יואב רצה להרוג המלמד משום 'ארור עושה מלאכת ה' רמיה', וי"א שהרגו.

כל אומנות שטועים בה אי אפשר לתקן - הרי הוא כמותרה שלא יקלקל, ואם קלקל מסלקים אותו בלי התראה, כגון מלמד, נוטע כרמים, שוחט, מקיז דם, סופר שכתב ספר תורה בטעות.

אומן בן העיר יכול למנוע מאומן של עיר אחרת לעשות אומנות בעיר ולמכור שם, ואם נותן מס גולגלת למושל העיר הרי הוא כבן עיר. ואם אומן שני הוא בן אותו מבוי - לרשב"ג: יכול הראשון לעכב במבוי וכן פסק רב הונא, **לת"ק:** אינו יכול לעכב, וכן פסק רב הונא בריה דרב יהושע. **איבעיא** לשיטתם אם בן מבוי יכול לעכב מי שהוא ממבוי אחר לעשות אומנות במבוי של הראשון.

צייד שנתן עיניו בדג - שאר ציידים צריכים להרחיק המצודה משם גם לת"ק שחולק על רשב"ג, כיון שהראשון הכיר החור ונתן מזונות בתוך מלא ריצתו ובטוח שילכדנו כאילו בא לידו.

חלוקת קליות ואגוזים - לרבי יהודה: לא יחלק חנווני לתינוקות - מפני שמרגיל לבוא אצלו, **וחכמים:** מתירים, והיינו גם לרשב"ג, שיכול לומר: כשם שאני מחלק להם אגוזים גם אתה חלק להם שקדים.

בבא בתרא דף כ"ב. יום ד' פרשת בלק י"ד תמוז תשפ"ד

לעכב אומן אחר. חייב הרחקת כותל וסולם.

דף כ"ב - ע"א

כל אומן יכול לעכב אחרים לעשות אומנות במבוי שלו, מלבד מלמד תינוקות שאינו יכול לעכב מלמד תינוקות אחר מללמד גם הוא תינוקות - שקנאת סופרים תרבה חכמה שמתוך כך יזהרו באומנותם.

מוכר בשמים אינו יכול לעכב רוכל המחזר בעיירות מלמכור בשמים בעיר - שכך תיקן עזרא, שיהיו רוכלים מחזרים בעיירות כדי שיהיו מצויים בשמים לבנות ישראל. אבל אם בא לקבוע את עצמו למכור שם יכול לעכב, ואם הוא צורבא מרבנן אינו יכול לעכב.

אין אומן יכול לעכב אומן אחר לבוא למכור בעיר ביום שוק - כיון שהרבה באים ממקומות אחרים לקנות, אבל אסור להם לחזר למכור על הבתים.

בני העיר שעיקבו על בני עיר אחרת למכור בעיר, אם מכרו באמנה ועדיין לא גבו המעות - מותרים למכור סחורתם כדי פרנסתם עד שיגבו כל חובם.

רב דימי מנהרדעא הביא גרוגרות למכור, רבא שלח את רב אדא בר אבא לבדוק אם הוא צורבא מרבנן שאז נכריז שלא ימכור גרוגרות אלא הוא. שאלו דין פיל שבלע סל נצרים של ערבה והוציאה דרך בית הרעי אם דינו ככלי גללים שאין מקבל טומאה, ולא ידע, ולא מכר הגרוגרות שלו, והתבייש רב דימי ע"י רב אדא. רב יוסף אמר שהקב"ה לא ימנע מלהיפרע אונאת הבושת, ומת רב אדא. רב יוסף התלונן שנענש על ידו - שקללו, רב דימי אמר שנענש על ידו - שבגללו לא מכר הגרוגרות, אביי אמר שנענש על ידו - שהיה רב אדא רגיל לומר לתלמידים עד שאתם הולכים ללמוד שלא לשובע אצל אביי למדו הלכות

יותר קרובה לפרוזדור מהמקור ודם העליה טהור - הואיל ורוב הדמים באים מן המקור תולים לומר שהדם מן המקור וטמאה. והיא טומאה בוודאי וחייבים עליה על ביאת מקדש ושורפים עליה את התרומה.

מדם הנמצא בפרוזדור שטמאה בוודאי משום שהולכים לאחור רוב לומדים: א. רוב מכריע מדאורייתא. ב. רוב וקרוב - הולכים אחר הרוב. ג. הולכים אחר הרוב אף במקום רוב אחד, כגון בשר שנמצא בעיר שרוב חנויות שבה מוכרים בשר שחוטה, אע"פ שדלתות המדינה נעולות ואין לסמוך גם על רוב הטבחים שסביבות המדינה המוכרים בשר שחוטה, שהרי בדם זה אין רק רוב אחד והולכים אחריו.

הולכים לאחור הרוב גם אם אינו רוב ומצוי.

חבית שצפה בנהר - לרב: אם נמצאה נגד עיר שרובה ישראל מותרת, ואף שרוב מקומות של עכו"ם הם, שאילו באה ממקום רחוק שרוב עכו"ם הייתה נטבעת. לשמואל: גם אם נמצאה כנגד עיר שרובה ישראל אסורה, שחוששים שבאה ממקום רוב עכו"ם, ומתחילה נפלה לאמצעית הנהר ומרוצת המים הביאה לכאן.

מעשה בחבית יין שנמצאה בכרם ערלה והתירה רבינא, ואין לפשוט מכך שרוב וקרוב הולכים לאחור הרוב, ולכן תלה שבאה מרוב פרדסים שאינם ערלה, ולא מהפרדס שבו נמצא, אלא משום שיש לתלות שהגנב שהצניעה שם לא לקחה מאותו פרדס, שאין דרך הגנבים להצניע היין במקום שגנבוהו משם, ודווקא אם מצא יין, אבל ענבים כן מצניעים במקום שגנבו משם. **מצא נודות יין טמונים בכרם ישראל - היין מותר אע"פ שרוב כרמים של עכו"ם,** אם רוב נודות של ישראל הם שהם שופכים יין מן חביות לנודות למכור לעוברי דרכים באותו מדינה. אמנם בנודות קטנות חוששים שנפלו מרוב עוברי דרכים עכו"ם, ואם יש ביניהם גם נוד גדול - הכל כשר, שתולים לומר שגם הנודות הקטנים ממנו, שהטילו על החמור יחד עם הגדול להשוות משא החמור.

דף כ"ד - ע"ב

משנה. מרחיקים האילן מהעיר לפי שנוי לעיר כשיש מרחב פנוי לפניו, לת"ק: כ"ה אמה וחרוב ושקמה שענפיהם רבים נ' אמה, לאבא שאול: כל אילן סרק נ' אמה שגנאי הוא לעיר.

אלף אמה סביב ערי ישראל - לחכמים: אין זורעים שם זרעים, לרבי אליעזר: אסור רק סביב ערי הלויים, אבל משום נוי העיר מרחיקים גם האילנות וכנ"ל.

עיר שקדם לאילן קוצץ ואינו נותן דמים, שהיזק הרבים הוא, ואינו דומה לדין שמרחיקים האילן מהבור כ"ה אמה שאם הבור קדמה לאילן קוצץ ונותן דמים, ולא חייבוהו חכמים לקצוץ אילנו בשביל בור יחיד בלי דמים.

אילן שקדם לעיר קוצצים ומי שהעיר שלו נותן דמים אחר כך, שאם נמתין עד מתן מעות יעמוד לאורך ימים שבני העיר סומכים זה על זה שאחד מהם יתן הדמים.

ספק עיר קודם ספק אילן קודם קוצץ ואינו נותן דמים, ואינו דומה לספק אילן קודם לבור שלא יקצוץ ששם אם האילן קודם אינו עומד לקצוץ כלל אבל כאן אפילו אם האילן קודם עומד לקצוץ, ועל הדמים על בעל האילן להביא ראיה שהיה קודם.

משנה. מרחיקים גורן הקבוע מהעיר חמישים אמה שהמוץ מזיק לבני העיר כשהוא זורה, ולא יעשה בתוך שלו אלא אם כן יש לו חמישים אמה לכל רוח שהמוץ מייבש הזרעים ולכן מרחיק מנטיעות חבירו, וכן מנירו שמרבה לו זבל ושורף הזרעים שנזרע בה.

משנה. מרחיקים השוכך מן העיר חמישים אמה - שהיונים מפסידים זרעוני גינות של אחרים, ולכן לא יעשה שוכך בשלו אלא אם כן יש לו חמישים אמה לכל רוח, ולרבי יהודה יש להרחיק כשיעור שאפשר לזרוע ארבע כור שזהו שיעור מרוצת היונה בפעם אחת.

אין פורסים מצודות ליונים אלא אם היה רחוק מהישוב שלשים ריס - כדי שלא ילכדו בהם יוני הישוב, ובמקום שיש ישוב כרמים ופורחים מכרם לכרם אפילו מאה מיל לא יפרוס, וכן במקום שיש ישוב של שובכים אע"פ שאין חשש משום יוני השובכים כגון שהם שלו או של עכו"ם או של הפקר - שבאופנים אלו היונים פורחים רחוק מאוד.

אף על פי שהיונים פורחים ומרחיקים מהשוכך הרבה - אין צריך להרחיק שוכך משדות אחרים יותר מחמישים אמה, משום שכשכריסם מלא אינם מפסידים בזרעים אחר חמישים אמה.

לקח שדה ויש בו שוכך תוך חמישים אמה לשדה חבירו, אפילו רחוק ממנו רק בית רובע הרי הוא בחזקתו, אע"פ שחבירו מערער ואומר שמעולם לא הקנה למוכר זכות שיהיה לו שוכך סמוך לשדה, בית דין טוענים בשבילו שהמוכר פייס במעות בעל השדה שבצידו עד שנתן לו זכות זו.

בית דין טוענים עבור יורש נגד ערעור מרא קמא אם הביא ראיה שאביו החזיק בשדה זו ג' שנים אע"פ שלא טען שאביו קנאה ממנו.

בית דין טוענים עבור לוקח נגד ערעור מרא קמא שהמוכר לו קנה ממנו השדה, אם הלוקח הביא עדים שהחזיק בו המוכר ג' שנים. וכן הלוקח חצר וזיזים וגזוזטראות יוצאים ממנה לרשות הרבים, בית דין טוענים עבורו שהמוכר לו כנס לתוך שלו והוציא על רשותו, או שנתפייס עם בני רשות הרבים וקנה מהם זכות זו.

דף כ"ג - ע"ב

משנה. בספק הולכים אחר רוב - שנאמר 'אחרי רבים להטות', והולכים אחר קרוב - שנאמר בפרשת עגלה ערופה 'והיה העיר הקרובה אל החלל', ובמקום ספק שאפשר ללכת אחר רוב או קרוב - הולכים אחר הרוב.

מה שנאמר בעגלה ערופה שהולכים אחר העיר הקרובה היינו דווקא אם מקום החלל והעיר הקרובה הוא בין ההרים שאין דרך הרוצחים לבוא לשם ממקומות אחרים, ואם לא הולכים אחר עיר רחוקה שהיא גדולה ממנה ברוב עם.

גוזל שנמצא גם אם הוא בתוך חמישים אמה של שוכך אין אומרים שהוא של בעל השוכך, אלא אומרים שהוא מרוב העולם, והוא של המוצא.

גוזל שאינו מדדה אלא מעט מעט - אם נמצא תוך חמישים אמה של שוכך הרי הוא של בעל השוכך, חוץ מחמישים אמה הרי הוא של המוצא, שאינו מדדה יותר מחמישים אמה.

גוזל שנמצא בין שני שובכות - אם הוא מדדה תוך חמישים אמה של שניהם קרוב לזה שלו קרוב לזה שלו, מחצה על מחצה שניהם יחלוקו, ודווקא אם שני שובכות שווים בגודל, אבל אם יש באחד מהם יותר גוזלות הולכים אחריה, שרוב וקרוב הולכים אחר הרוב, ובמדדה בשביל של כרמים מדדה יותר מחמישים אמה ומכל מקום אין תולים לומר שמרוב העולם הוא, שאין המדדה מתרחק מהקן אם כשמחזיר ראשו אינו רואה קינו.

בבא בתרא דף כ"ד. יום ו' פרשת בלק י"ג תמוז תשפ"ד

חבית שנמצאה בכרם ערלה ובנהר. הרחקת אילן וגורן קבוע מהעיר.

דף כ"ד - ע"א

דם שנמצא בפרוזדור - אע"פ שאפשר שבא מן העליה שהיא